

duktion. Andre effekter, såsom bevarelse af naturressourcer og anlæggets forbedrede CO₂-balance, bidrager også til øget bæredygtighed og bør tages i betragtning i beslutningsprocessen for investeringsgodkendelse. Genvinding skal allerede i dag indgå i strategien for sikring af den langsigtede fremtid for vores støberier i Europa. Med sin regenereringsproces og tekniske bistand kan HWS tilbyde en fuldkommen service til at løse dette problem.

Artiklen er fra diverse HWS publikationer. Bearbejdet for STØBERIET af Herbert Wolthoorn.

For yderligere information: Magnus Kihlström

<magnus.kihlstrom@karlebo.se>

Støberiteknikerlærlinge hos BIRN i Holstebro

VIRKSOMHEDSPORTRÆT AF VALD. BIRN A/S

BIRN er et af Nordeuropas største støberier, og med rødder tilbage fra 1896 er det en mangeårig og meget solid støbetradition, som virksomheden bygger på. BIRN har derfor også været en af de bærende kræfter i at få etableret uddannelsen som støberitekniker i Danmark igen, og det lykkedes i 2021, blandt andet i tæt samarbejde med UC Holstebro. BIRN har omkring otte støberiteknikerlærlinge ad gangen, fortæller Kurt Bjarne Larsen, støberiteknisk chef og ansvarlig for støberiteknikerlærlinge hos BIRN:

- Vi har brug for kvalificeret arbejdskraft i støberiet, og vi kigger ind i et ret stort generationsskifte med en høj gennemsnitsalder inden for støberiteknikerfaget i løbet af de

kommende år. Vi har derfor selv et stort ansvar for at tiltrække nye og yngre medarbejdere, som kan bygge oven på de mere erfarne kræfter. Vi er meget stolte af både at have været med til at få bygget uddannelsen op i Danmark og at tilbyde en meget struktureret uddannelsesplan for de lærlinge, vi har hos BIRN. Her kommer de først rundt og snuser til alle afdelinger i støberiet for at få et godt helhedsindtryk og en god all-round-viden om faget. Efterfølgende går de mere i dybden med konkrete dele af støberiarbejdet, forklarer han.

POPULÆRE MORGENMØDER FOR LÆRLINGE

Hos BIRN gør man i det hele taget meget ud af at give lærlingene en god forståelse for de mange forskellige processer i støbning, så det bliver tydeligt for dem, hvorfor de

enkelte trin er vigtige hver især. Samtidig skal lærlingene også opleve, at de er en aktiv og vigtig del af virksomhedens dagligdag. Derfor har Kurt Bjarne Larsen blandt andet indført morgenmøder kun for lærlinge hver anden uge, hvor han giver dem en lidt dybere faglig indsigt i tekniske problemstillinger eller generel videndeling om støberitekniske emner. Et tiltag, som der er stor begejstring for blandt lærlingene, forklarer Kurt Bjarne Larsen:

- Jeg har flere gange oplevet, at selv lærlinge, som egentlig havde fri på dagen, alligevel dukker op for at være med på morgenmødet. Mit indtryk er, at mødet er et rigtig godt forum til at få en mere grundig forklaring på, hvordan vi har løst en særlig teknisk udfordring og hvordan man kan gribe den an fremover, forklarer han.

FRA LÆRLING TIL FASTANSAT

Langt de fleste støberiteknikerlærlinge hos BIRN er voksenalærlinge og dermed over 25 år. Det er attraktivt både for BIRN som virksomhed og for de enkelte lærlinge, blandt andet fordi lærlingene kommer med en del erfaring, inden de uddanner sig, og fordi man som lærling både bliver en fast del af dagholdet og ikke går ned i løn sammenlignet med et ufaglært job. Herudover er det et mål for BIRN at fastholde lærlingene som udlærte medarbejdere, når de har gennemført støberiteknikeruddannelsen.

- Det er naturligvis ressourcekrævende at uddanne lærlinge, men det er ressourcer godt givet ud, hvis vi på den måde kan skabe vores egen fødekæde af kommende medarbejdere, som både er kvalificerede og motiverede. En stor del af vores lærlinge er ofte startet som ufaglærte medarbejdere i vores produktion. Det har typisk givet dem en interesse i faget og lyst til at lære mere, og når de samtidig kan se, at de ikke går ned i løn ved at tage en uddannelse, er der ikke lang vej fra ufaglært til studerende og lærling, siger Kurt Bjarne Larsen.

ÅRETS INNOVATIVE LÆREPLADS

BIRN faciliterer jævnligt besøg hos andre støberier eller hos leverandører i både ind- og udland, så lærlingene får at se med egne øjne, hvor råmaterialerne kommer fra. De kan også komme på kursusforløb hos maskinproducenter for at blive undervist i at producere med de maskiner, der bruges hos BIRN. Herudover deltager BIRN i støberibranchens lærlingebyt, hvor støberier i hele Danmark bytter lærlinge med hinanden en uge hvert år.

- Støberibranchen i Danmark er generelt opmærksom på vores eget ansvar for at uddanne lærlinge og dermed fremtidens arbejdskraft. Eksempelvis byder de forskellige støberier ind med lærerkræfter på uddannelsen, hvor faglærere stilles til rådighed på skolerne. BIRN ligger blot 500 meter fra skolen i Holstebro, så det er meget nærliggende for os at bidrage med alt lige fra materiel og undervisere til rundvisninger for studerende. I 2022 blev vi desuden kåret som Årets Innovative Læreplads af UC Holstebro og fik en flot andenplads på landsplan. Det er lærlinge, der indstiller og stemmer om prisen, så det er en stor anerkendelse af os som læreplads og en pris, vi er meget stolte af, fortæller Kurt Bjarne Larsen.

OM BIRN

BIRN i Holstebro er en del af BIRN Group, der er en af Nordeuropas største jernstøberikoncerner, som samlet beskæftiger omkring 800 medarbejdere. BIRN er totalleverandør til alle behov inden for støbning, præcisionsbearbejdning og overfladebehandling. Som støberitekniker hos BIRN har man en hverdag i et højteknologisk produktionsmiljø, hvor man kommer til at støbe mange forskellige produkter til eksempelvis lastbilindustrien, entreprenørmaskiner og hydraulikindustrien.

LÆRLINGE HOS BIRN

I øjeblikket har Birn 10 støberiteknikerlærlinge. Serhii bliver færdiguddannet i begyndelsen af næste år og Kathrine i 2026.

Praktisk erfaring under uddannelsen er vigtigt

SERHII PISHCHEVSKYI, 34 ÅR

Opvækst og bopæl: Jeg er født og opvokset i Ukraine, men har boet i Danmark i 10 år. I dag bor jeg i Sørvad ved Holstebro med min familie.

Uddannelsesmæssig baggrund: Jeg er oprindeligt uddannet dyrlæge fra Ukraine og har arbejdet i landbruget i Danmark i syv et halvt år, før jeg fik job hos BIRN.

Hvad kendte du til støberibranchen, inden du startede i faget: Det var ret tilfældigt, at jeg fik job som vikar hos BIRN, hvor jeg startede i renseskammeret. Jeg vidste ikke meget om hverken BIRN eller støbefaget generelt, men jeg blev hurtigt fascineret af hele støbeprocessen, hvor man omdanner råmaterialer til de færdige emner.

Hvorfor valgte du at søge ind på uddannelsen som støberitekniker: Allerede da jeg startede som vikar hos BIRN, efterspurgte jeg muligheder for at lære mere og uddanne mig. Det er ren magi at smelte jern om til andre emner, synes jeg, så jeg blev hurtigt fanget af faget og greb derfor med det samme muligheden for at tage støberiteknikeruddannelsen, da den bød sig. Det er en omfattende proces at støbe emner med beregninger af mængde og type af jern, modellering og bearbejdning, som jeg synes, er virkelig spændende at lære mere om.

Hvordan er hverdagen som lærling hos BIRN: Det er en god hverdag, hvor vi får et bredt indblik i alle afdelinger. Det giver en god helhedsforståelse af alle de processer, der er i et støberi. Vi har desuden haft et fællesmøde med alle andre lærlinge og elever i BIRN, blandt andet industriteknikere, overfladebehandlere, elektrikere og lagermedarbejdere. Det var rigtig spændende at møde de andre lærlinge og høre, hvad de arbejder med i andre dele af virksomheden.

Hvad er dine fremtidsplaner: Jeg vil meget gerne fortsætte med at arbejde hos BIRN, når jeg er udlært. Der er et godt arbejdsmiljø i virksomheden, og jeg er rigtig glad for jobbet hver eneste dag. Det er en god hverdag med interessante arbejdsopgaver og mange gode fremtidsmuligheder.

KATHRINE LAURSEN, 32 ÅR

Opvækst og bopæl: Jeg er opvokset i Hinnerup og bor i dag i Holstebro.

Uddannelsesmæssig baggrund: Jeg har en 10. klasse og en række HF-enkeltfag.

Hvad kendte du til støberibranchen, inden du startede i faget: Jeg vidste intet om hverken branchen eller støberi som fag, så det var helt nyt for mig, da jeg startede. Jeg var tilflytter til Holstebro og søgte lidt tilfældigt job hos BIRN og var heldig at få det. Jeg blev helt vildt glad for det og er det stadig.

Hvorfor valgte du at søge ind på uddannelsen som støberitekniker: Jeg fik hurtigt lyst til at lære mere om støberi, efter jeg var startet i jobbet som ufaglært, og da jeg en dag til et tavlemøde hørte, at BIRN faktisk søgte kandidater til at tage uddannelsen som støberitekniker, søgte jeg ind. Jeg har lært enormt meget under uddannelsen, og der er stadig så meget viden, der venter forude. Det er virkelig et fag, hvor man kan blive ved med at lære mere og mere.

Hvordan er hverdagen som lærling hos BIRN: Som lærling er man en aktiv del af virksomheden, og det kan jeg rigtig godt lide. Vi bliver involveret i mange forskellige ting og projekter, og jeg synes, vi er privilegerede som lærlinge. Der er styr på uddannelsen og læretiden, og vi kommer rundt på en masse fede ture til andre støberier og leverandører og får på den måde et bredt kendskab til hele branchen. BIRN er også et meget trygt sted at være, og selv om jeg er den eneste af blot to kvindelige lærlinge som støberitekniker, føler jeg mig som én af drengene og er meget positivt overrasket over, hvor godt vi er blevet taget imod i et klassisk mandefag. Hvis man ikke er bange for at blive lidt beskidt, skal man i hvert fald heller ikke være bange for at uddanne sig til støberitekniker som kvinde.

Hvad er dine fremtidsplaner: Jeg vil meget gerne blive hos BIRN, når jeg er udlært. Jeg håber, at jeg i løbet af min læretid finder ud af, hvad jeg gerne vil arbejde med mere præcist, så lige nu bruger jeg tiden på at lære og suge al den viden til mig, som jeg kan.